



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.409/2025/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Balázs László ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Földesné dr. Sipos Judit Mária ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Földes Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt 'alperes neve' (cím) alperes ellen ajándék visszakövetelése és egyéb iránt folyamatban lévő perben a Debreceni Törvényszék 10.P.20.789/2023/59. számú ítélete ellen az alperes által 61. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja. Mellőzi az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság megkeresését és az alperes kötelezését a felperes javára perköltség megfizetésére. Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az alperesnek 1 320 800 (egymillió-háromszázhuszezer-nyolcszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes egyetlen gyermeke az alperes; a felek életvitelszerűen mezőgazdasággal foglalkoznak. A családi gazdaságot a néhai 'néhai neve', a felperes édesapja teremtette meg: mezőgazdasági művelésre alkalmas földterületeket, illetőleg a műveléshez szükséges gépparkot szerzett be; földterületet juttatott felperesnek és testvérének ('felperes testvére'), valamint az ő gyermekeiknek is. A beszerzett géppark részben a felperes, részben korábban a felperes egyszemélyes tulajdonában állt 'gazdasági társaság' tulajdonába került. Néhai 'néhai neve' többször kinyilvánított, és a felek által elismert akarata az volt, hogy az általa a családtagok tulajdonába adott földeket a családtagok közösen műveljék az 'gazdasági társaság' tulajdonában lévő géppark állománnyal, biztosítva a vér szerinti családtagok megélhetését. A néhai haláláig az 'gazdasági társaság' és a felperes tulajdonában lévő mezőgazdasági eszközökkel művelték a társaság által haszonbérlet, valamint a felperes és testvére tulajdonában, illetőleg használatában álló földeket úgy, hogy a feladatok végrehajtásában mind a 'vezetéknev1', mind a 'vezetéknev2' család tagjai részt vállaltak. Néhai 'néhai neve' halálát követően – 2022. januárjában – a peres felek és 'felperes testvére', valamint gyermeke ('felperes testvérének gyermeke'), a felperes házastársa ('felperes házastársa') és 'személy1 neve' mezőgazdász részvételével zajlott megbeszélésen megállapodtak, hogy a család földterületeit továbbra is a korábbiaknak megfelelően, a néhai által meghatározottak szerint közösen művelik. A 2022 tavaszán a peres felek és 'néhai felesége', 'felperes testvére' és 'személy2 neve' részvételével zajlott megbeszélésen a felperes jelezte, hogy földjeit – haszonélvezeti jogának fenntartása mellett –, az alperesnek kívánja ajándékozni, az alperest be kívánja vonni az 'gazdasági társaság' működésébe.

[2] Ilyen előzményeket követően a felperes a 2022. március 7. napján kelt szerződéssel az alperesnek ajándékozott 10, a szerződésben részletesen meghatározott ingatlant, amelyek közül az 1. és 2. szám alattiak nem minősülnek mezőgazdasági földterületnek, míg a 3-10. szám alatti ingatlanok szántó művelési ágúak. Az ajándékozási szerződés 12. pontja szerint az 1. és 2. számú ingatlanokra a felperes javára holtig tartó

haszonélvezeti jogot; a 13. pontja szerint a 3-10. szám alatti ingatlanokra húsz évre holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítottak.

[3] A felperes továbbá 2022. július 15. napján kelt szerződéssel névértéken – 600 000 forint ellenében – értékesítette az 'gazdasági társaság' 20 %-os mértékű üzletrészét az alperesnek. Az adásvételi szerződés II.1. pontja szerint a felperes 2 100 000 forint névértékű üzletrész tulajdonát felbontotta egy 1 500 000 és egy 600 000 forint névértékű üzletrészre, ez utóbbi az adásvételi szerződés tárgya. A megjelölt vételárat az alperes megfizette a felperesnek.

[4] Az 'gazdasági társaság' taggyűlése az 1/2022. (VII.15.) számú határozatával tudomásul vette, hogy a felperes 2 100 000 forint névértékű üzletrészből 600 000 forint névértékű üzletrészt adásvétel útján ruház át az alperesre, a taggyűlésről készült jegyzőkönyv rögzítette, hogy ezt megelőzően a felperes 2 100 000 forintos üzletrészét, egy 1 500 000 és egy 600 000 forintos üzletrészre bontotta föl. Mivel a felperes 2021. május 15. napján 900 000 forint értékű üzletrész tulajdonjogát már ruházta át az alperesre, a felek 50-50 %-os mértékben tulajdonosai az 'gazdasági társaság' törzstőkéjének. Az 'gazdasági társaság' taggyűlése az alperest választotta meg ügyvezetővé, míg a felperes lemondott korábbi ügyvezetői pozíciójáról. A cégbíróság eljárásában benyújtott hivatalos feljegyzésben a peres felek aláírásukkal igazolták azt, hogy a 2022. július 15-ei taggyűlés jegyzőkönyvének II/1. pontjában megjelölt napirend tévesen került megjelölésre, mivel adásvétel útján került az üzletrész átruházásra.

[5] Az alperes ügyvezetővé választását követően jelezte a családtagok felé, hogy a gazdálkodás nem folytatható a korábbiak szerint. A peres felek között a viszony elmergesedett; az alperes kapcsolatát mind apai nagyanyjával, mind nagynénjével megszakította. A felek, illetve a felperes és az 'gazdasági társaság' között több vita is volt; a felperes a ... Járásbíróság előtt pert indított az 'gazdasági társaság' ellen egy Väderstad rögtörő henger és egy Lemken EurOpal 9 4+1 N120 Vf. eke kiadása érdekében, amely per jogerősen a társaság marasztalásával zárult. A két ingóság elszállítása kapcsán a felperes büntető feljelentést is tett, ám a feljelentése alapján indult nyomozást megszüntették; továbbá a felperes birtokvédelmi eljárást is indított, ... Város Önkormányzatának Jegyzője a kérelmét elutasította.

[6] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy a 2022. július 15. napján létrejött üzletrész adásvételi szerződés színlelt, az ajándékozási szerződést leplez, ami érvénytelen az 'gazdasági társaság' társasági szerződésének 9.4. és 9.5. pontjába, valamint jogszabályba ütközése miatt. Kérte a cégbíróság megkeresését a törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból való lefolytatása érdekében. Arra az esetre, ha ezen keresete nem megalapozott, kérte annak megállapítását, hogy az üzletrész adásvételi szerződés ajándékozási szerződést leplez; ajándék visszakövetelése címén kérte annak megállapítását, hogy a 20 %-os mértékű üzletrész a felperes tulajdonát képezi. Ez esetben is kérte a cégbíróságot megkeresni törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása érdekében. Kérte továbbá a 2022. március 7. napján létrejött ingatlan ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítását és az alperes kötelezését annak türéseire, hogy a felperes tulajdonjoga – haszonélvezeti jogának egyidejű törlése mellett – visszajegyzésre kerüljön az ingatlan-nyilvántartásba. Amennyiben az ajándékozási szerződés érvénytelenségét a bíróság nem állapítja meg, kérte annak türéseire kötelezni az alperest, hogy ajándék visszakövetelése jogcímén a felperes tulajdonjoga, haszonélvezeti jogának egyidejű törlése mellett visszajegyzésre kerüljön az ingatlan-nyilvántartásba.

[7] Jogi érvelése szerint az üzletrész adásvételi szerződés színlelt, az átadott vagyon forgalmi értékére figyelemmel nyilvánvalóan ajándékozási szerződést leplez, az alperes vételárat nem fizetett. Az ajándékozási szerződés az 'gazdasági társaság' társasági

szerződésének 9.4 és 9.5. pontjába, valamint jogszabályba ütközik, mivel a felperes az üzletrészt nem osztotta fel, és a felosztáshoz a taggyűlés nem járult hozzá. A társasági szerződés 9.5. pontja ellenérték fizetése mellett teszi csak lehetővé az üzletrész átruházását. Az ingatlanok ajándékozási szerződése annak 13. pontjában egymásnak ellentmondó, lehetetlen feltételeket tartalmaz. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 37. § (2) bekezdése szerint haszonélvezeti jog legfeljebb húsz évre alapítható, nem a jogosult élete végéig, hiszen az ezt az időkorlátot meghaladhatja. A felek szerződése jogszabályba ütközik, ami a Földforgalmi tv. 60. § (3) bekezdése szerint a szerződés érvénytelenségét okozza. Az ajándék visszakövetelése iránti igényét mindkét szerződéssel összefüggésben meghiúsult feltevésre és súlyos jogsértésre alapította. Álláspontja szerint kinyilvánított feltétele volt mindkét szerződésnek, hogy az alperes a felperessel tartson fenn jó kapcsolatot, törődjön vele és segítse őt a családi gazdaság közös vitelében; amelynek az alperes nem tett eleget. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy terhére az alperes súlyos jogsértést követett el azzal, hogy a tulajdonát képező két ingóságot csak bírósági kötelezésre volt hajlandó kiadni.

[8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint az üzletrész adásvételi szerződés nem leplezett ajándékozási szerződést, a vételárat megfizette. A felperes üzletrészt felosztotta, amit a taggyűlés tudomásul vett, ami valójában annak jóváhagyását jelenti, így az üzletrész átruházási szerződés nem ütközik a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:173. § (2) bekezdésébe. A cégbíróság eljárásában adott nyilatkozat a felperes részéről egy a szerződést megerősítő nyilatkozat, ezért a Ptk. 6:89. § (5) bekezdése alapján a felperes megtámadási joga megszűnt. A cégbíróság az alperes üzletrész szerzését, valamint ügyvezetői pozíciójának megszerzését a cégnyilvántartáson átvezette, így a szerződés érvényessége utóbb már nem vitatható. Vitatta az ingatlan ajándékozási szerződés érvénytelenségét, mivel a felperes javára holtig tartó haszonélvezeti jogot csak a nem mezőgazdasági földterületnek minősülő ingatlanra alapítottak; a mezőgazdasági ingatlanokra vonatkozóan alapított haszonélvezeti jog pedig a szerződés helyes értelmezése szerint megfelel a Földforgalmi törvény előírásainak, az a törvény 37. § (2) és (5) bekezdésére utal vissza, így ez a pont helyesen úgy értendő, hogy a haszonélvezeti jog a jogosult életének végéig, de legfeljebb húsz évig áll fenn. Az ingatlanokra vonatkozó ajándékozási szerződés feltevését nem tartalmaz, nem is volt ilyen, kinyilvánított feltevés. Vitatta, hogy bármilyen súlyos jogsértést is elkövetett volna a felperes terhére. Hangsúlyozta, hogy a felperes által kiadni kért ingóságok nem az ő, hanem az 'gazdasági társaság' birtokában vannak, ekként nem értékelhető az alperes terhére, ha azokat a társaság nem adta ki. Az 'gazdasági társaság' gazdálkodása veszteséges volt; a felperes és testvére földjein keletkezett veszteséget is a kft. viselte, de a bevételeik nem kerültek be a kft.-be; a felperes az 'gazdasági társaság' vagyoni eszközeit sajátjaként használta. Hangsúlyozta, hogy az ajándékozás visszakövetelése csak olyan lényeges feltétel meghiúsulása esetén lehet megalapozott, amely nélkül az ajándékozásra nem került volna sor; amelyet a felperes köteles bizonyítani. Az ajándék az esetben sem követelhető vissza, ha az ajándékozonak felróható a feltétel meghiúsulása.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest annak tűrésére, hogy az ingatlan-nyilvántartásba ajándék visszakövetelés jogcímén a felperes tulajdonjoga – a felperes haszonélvezeti jogának egyidejű törlése mellett – bejegyzésre kerüljön az ott megjelölt ingatlanokra; elrendelte a felperes tulajdonszerzésének ingatlan-nyilvántartási átvezetését, és ennek érdekében megkereste a ... Vármegyei Kormányhivatalt mint ingatlanügyi hatóságot. Kötelezte az alperest a felperes javára 5 611 980 forint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[10] Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette: a szerződés érvénytelenségére a felperes annak ellenére hivatkozhat, hogy a cégbíróság az üzletrész

tulajdonjogának átruházását átvezette a cégnyilvántartáson. Ez csupán azzal jár, hogy a szerződés megkötésére visszamenőleges hatállyal az érvénytelenség jogkövetkezményei nem vonhatók le. Az okiratot szerkesztő ügyvéd és az alperes édesanyja tanúvallomásainak mérlegelésével a felek között létrejött üzletrész átruházó szerződés visszerthes voltát állapította meg. Értékelte továbbá, hogy a felperes az 'gazdasági társaság' ügyvezetését megromlott egészségi állapotánál fogva már ellátni nem tudta; az alperessel jó apa-leány kapcsolatra törekedett, továbbá az alperes megfelelő szakirányú képesítéssel rendelkezik, így a felperesnek érdeke fűződött ahhoz, hogy az alperes ügyvezetőként ellássa a társaság irányítását. Érvelése szerint az alperes által vállalt feladatkör is ellenértékét képezte az üzletrésznek. Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek között adásvételi szerződés jött létre, így a szerződés nem ütközött a társasági szerződés 9.5. pontjába. Az üzletrész adásvételi szerződés 1. pontja szerint a felperes felosztotta üzletrészét; a taggyűlés pedig a 2022. július 15. napján kelt taggyűlési jegyzőkönyv szerint ezt is tudomásul vette a 1/2022. (VII.15.) számú határozatával, ami egyenértékű a hozzájárulással. Hangsúlyozta, hogy habár a felperes jogi álláspontja szerint az üzletrész ajándékozási szerződés jogszabályba ütközik, nem jelölte meg azt a pontos anyagi jogi jogszabályhelyet, amit a felek megállapodása megsértett. Mindezek alapján a felperesi üzletrész átruházási szerződésre vonatkozó keresetét alaptalannak találta. Hangsúlyozta, hogy mivel nem állapította meg az ajándékozás tényét, így az ajándék visszakövetelése iránti igény nem is volt vizsgálható.

[11] Az ingatlan ajándékozási szerződés érvénytelenségére alapított keresetet sem találta alaposnak. Kifejtette: a szerződés 12. pontja két belterületi ingatlanra vonatkozik, azaz nem tartozik a Földforgalmi tv. hatálya alá, így nem volt akadálya annak, hogy ezen két ingatlanra a felek a felperes javára holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítsanak. Az okiratszerkesztő ügyvéd ugyan az ajándékozási szerződés 13. pontjában a „Fétv.” rövidítését használta, ami nem a Földforgalmi tv., hanem a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény rövidítése, ugyanakkor a Földforgalmi tv. 37. § (2) bekezdésében rögzítetteknek megfelelően idézte a haszonélvezetre vonatkozó előírásokat. A 13. pont 2. bekezdése úgy fogalmazott, hogy a felperes javára a szántó művelési ágú ingatlanokra húsz évre holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítanak, amelyet egyértelműen akként kell érteni, hogy a haszonélvezeti jog a felperes halálig, de maximum húsz évig áll fenn. Ezen értelmezést erősítette meg az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása is.

[12] Az elsőfokú bíróság ezt követően vizsgálta a felperes ajándék visszakövetelésére alapított igényét. Ezzel összefüggésben jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes sokszínűen, de leginkább ellentmondásosan adta elő, hogy mikor, milyen feltételt nyilvánított ki, és azt ki hallotta. Önmagában a felperes nyilatkozata alapján ezért arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem nyilvánította ki egyértelműen, hogy milyen feltételekkel kívánta az ingatlanokat az alperesnek ajándékozni. Ugyanakkor a meghallgatott tanúk vallomásai és az alperes saját előadása alapján rögzítette, miszerint a 'vezetéknevl' családban az volt a megállapodás, hogy a nagypapa által megteremtett vagyontömeget a családtagok közösen használják az egyes családtagok és az 'gazdasági társaság' tulajdonában, használatában lévő földterületek művelésére és a vér szerinti családtagok megélhetésének biztosítására; amelyet az ajándékozás feltételének tekintett. Kifejtette, hogy általában az ajándék a feltevés végleges megghiúsulására alapítottan nem követelhető vissza akkor, ha az ajándékozás feltételét egyértelműen nem nyilvánították ki (BH2000. 490, BH2008. 149). A megajándékozottnak ugyanis pontosan tudnia kell, mi az az elvárás, ami nélkül az ajándékozásra nem került volna sor és amelyet be kell tartania. Akként ítélte meg azonban, hogy jelen perben ezt a feltételt a felperesnek nem kellett kinyilvánítania, mivel az az alperes előtt már ismert volt; az alperes maga is több helyen elismerte, hogy apai nagyapja

iránymutatásait magára nézve kötelezőnek fogadta el. Mind édesapja, mind nagypapa azt szerette volna, ha a nagypapa által megszerzett – ideértve a felperes és testvére használatában és tulajdonában lévő – földeket a családtagok közösen, az 'gazdasági társaság' gépparkjával művelnék, így módon biztosítva a családtagok megélhetését. Az alperes ugyanakkor a felperes testvérenek jelezte, hogy 2022-ben már az ő földjeit nem kívánja művelni. A felperes testvére és annak gyermeke erre okot nem szolgáltatott, és arra az alperes sem hivatkozott. A feltevés tehát az alperesnek felróhatóan meghíusult: szemben a családi elvárással, a családtagok most már önállóan művelik a földjeiket, mivel az ügyvezető és 50 %-os üzletrész tulajdonos alperes erre nem hajlandó. Az 'gazdasági társaság' ugyan elkülönült jogi személyiséggel bír és az alperesnek ügyvezetőként a társaság érdekeit kell képviselnie, azonban a közös gazdálkodás az ajándékozás feltétele volt, így a felperes ajándék visszakövetelése iránti keresetét az ingatlanok vonatkozásában alaposnak találta. Az elsőfokú bíróság a súlyos jogsértés tényére alapított ajándék visszakövetelést érdemben nem vizsgálta, hiszen a feltevés meghíusulása okán a felperes e keresetét teljesítette.

[13] A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján határozott azzal, hogy a pertárgyértéket 106 915 430 forintban, a felperes pernyertességének arányát 99 %-os mértékben állapította meg, így a felperes által felszámított 5 651 826 forint perköltség 99 %-ának megtérítésére kötelezte az alperest az általa felszámított 812 800 perköltség 1 %-ának beszámítása mellett. A felperes által megfizetett illetékekről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott.

[14] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte, másodlagosan indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérte a felperest első- és másodfokú perköltségének megfizetésére is kötelezni. Hangsúlyozta, hogy az ajándékozás feltételét kétséget kizáróan kell kinyilvánítania az ajándékozónak, a megajándékozottnak pontosan ismernie kell azon elvárást, amelyre tekintettel az ajándékot kapja. Ennek hiányában az ajándék visszakövetelése iránti igény nem megalapozott. Az elsőfokú bíróság az ajándékozás feltételeként állította azon családi megállapodást, amely szerint a nagypapa által megteremtett vagyontömeget a családtagok közösen használják, továbbra is a korábban kialakult módon közösen gazdálkodnak. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor nem vett fel bizonyítást és az ítéletben sem rögzítette ezen feltevés részletes tartalmát; az elvárt közös gazdálkodás részleteit (így az érintett vagyontömeg körét; az érintettek személyét és kötelezettségeit; azt, hogy az alperes pontosan mely magatartása sértette ezen közös gazdálkodást; veszélyeztetett-e bármely családtag megélhetése; de kérdésnek tekintette azt is, hogy a néhai akaratának a körülmények változása esetén is érvényesülnie kell-e). Álláspontja szerint a feltétel ekként nem tekinthető kétséget kizáróan kinyilvánítottnak. Az elsőfokú bíróság azt sem vizsgálta, hogy az általa állított feltevés meghíusulása kinek felróható; az ajándékozó saját felróható magatartására nem hivatkozhat. Érvelése szerint ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság anyagi pervezetési kötelezettségének sem tett eleget; nem hívta fel a feleket az általa figyelembe vett feltevés részleteinek bizonyítására, amely eljárási szabálysértés eredményeként ítéletét nem kellően feltárt rényállásra alapította.

[15] Az elsőfokú bíróság tévesen tekintette akként, hogy a felek és a tanúk egyezően adták elő a néhai nagypapa akaratát; a közös művelés alatt ő maga azt értette, hogy mindenki erőforrásait használva, egyeztetett módon, de gazdaságosan történjen a gazdálkodás. A feltevésként hivatkozottakat a családtagok írásban nem rögzítették; a tanúk és felek nyilatkozata is részben eltért annak tartalmára vonatkozóan; így abból a megajándékozottnak nem kellett pontosan felismernie a vele szemben támasztott elvárást.

Nem lehetett a néhai akarata, hogy a társaság mindenkori tulajdonosait terhelje a családtagok magánvagyonának ingyenes gyarapítása; ő és a kft. a családtagok erőforrásait nem használta.

[16] Kifejtette: az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlattal ellentétben jutott arra a következtetésre, hogy a feltevést a felperesnek nem kellett kinyilvánítania, mivel az az alperes előtt már ismert volt. Az elsőfokú bíróság továbbá tévesen minősítette a néhai nagypapa akaratának érvényesülését az ajándékozással indító feltevésnek; a szerződés feltevést nem rögzít, azt a felperes sem tudta a perben egyértelműen előadni. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomását. Kiemelte, hogy a gazdálkodásnak a jogszabályoknak és a klímaváltozás miatt megváltozott szakmai előírásoknak is meg kell felelnie, a megváltozott körülmények miatt felvetődött kérdésekre a nagypapa elvárása nem adott iránymutatást. Az 'gazdasági társaság' a haszonbérleti szerződés alapján a földeket megművelte; a felperesnek és testvérének járó haszonbérleti díjakat megfizette. Ügyvezetőként feladata volt a társaság likviditását és vagyonvédelmét is figyelembe venni, a kialakult helyzet neki nem felróható.

[17] Hangsúlyozta, hogy a házas ingatlan nem a nagypapa által előteremtett vagyontömeg része; az elsőfokú ítélet nem ad indokolást arra, hogy ezt milyen meghiúsult feltevésre tekintettel követelte vissza alappal a felperes. A felperessel szemben súlyos jogsértést sem követett el: az ingóságok tulajdonjoga a felperes és a Kft. között volt vitatott; a felperes csak a perben csatolta azok tulajdonjogát igazoló bizonyítékait.

[18] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Az elsőfokú ítélet ezzel összefüggésben kifejtett indokainak és a Legfelsőbb Bíróság PK. 76. számú állásfoglalásának ismertetését követően hangsúlyozta: az ajándék visszakövetelésének feltétele egyrészt, hogy a feltevés, amelyre figyelemmel az ajándékozó az ajándékot adta, utóbb véglegesen meghiúsuljon; másrészt, hogy a feltevés nélkül az ajándékozással nem került volna sor. Ez utóbbival összefüggésben kell értékelni a megajándékozott és ajándékozó közötti viszonyt, az ajándék értékét. Az alperes egyenesági leszármazója, azonban kapcsolatuk a felperes házasságnak felbontását követően megromlott, majd az ajándékozás előtt rendeződni látszott. Az ajándékozott ingatlanok értéke meghaladja a százmillió forintot, az tehát nem tekinthető szokásos mértékűnek, az ajándékozással a felperes jelentős kockázatot is vállalt, hiszen a jövedelmének alapját képező ingatlanokat engedte át. Mindezekből megállapítható, hogy valóban az általa hivatkozott feltétel indította az ajándékozással. Az alperes elismerte, hogy a nagypapa akaratát magára nézve kötelezőként fogadta el, így elfogadta a közös gazdálkodást [a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján ez tehát tényként volt megállapítható]; márpedig ezen feltevés véglegesen meghiúsult, amelyet az alperes szintén elismert.

[19] Az alperes csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, amelyet azonban a 2025. október 16. napján megtarott másodfokú tárgyaláson visszavont.

[20] A fellebbezést az ítéltábla alaposnak találta.

[21] Az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta. Nem érte fellebbezés az elsőfokú ítéletnek a felperes keresetét elutasító rendelkezéseit; a felperes az ennek megváltoztatására irányuló csatlakozó fellebbezését visszavonta.

[22] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelemként indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását; azonban a Pp. 383. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az ügy érdemében csak akkor dönthet, ha az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a törvény szerint nem szükséges. Az alperes ugyanakkor fellebbezésében ezen másodlagos fellebbezési kérelemnek ugyan részletes indokát nem adta, de hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság anyagi

pervezetési kötelezettségének nem tett eleget. A Pp. 369. § (4) bekezdése szerint azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni. Amennyiben a másodfokú bíróság a felülbírálat során nem jut el az anyagi jogi felülbírálatig, fel sem merülhet az elsőfokú bíróság ítéletének és eljárásának anyagi pervezetéssel összefüggő vizsgálata (BH2022. 47). Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének megfelelősége ekként az anyagi jogi felülbírálat körébe tartozik. A Pp. 384. § (1) bekezdése szerint pedig az elsőfokú bíróság ítélete hatályon kívül helyezésének önmagában nem lehet alapja, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével nem ért egyet; kizárólag ezen okból a felek sem kérhetik az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Amennyiben a másodfokú bíróság nem ért egyet az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével, úgy a Pp. 369. § (4) bekezdése szerint elvégzi az álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és megteszi az ezzel összefüggő intézkedéseket; majd a Pp. 384. § (2) bekezdése szerint jár el. Ez valóban elvezethet az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére is, de az anyagi jogi felülbírálat részeként a Pp. 384. § (2) bekezdés d) pontja alapján, ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ügy érdemében nem lehet dönteni. Az alperes által az anyagi pervezetés körében előadottak nem vezethettek az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-án alapuló hatályon kívül helyezésére. Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül, és az alperes fellebbezését megalapozottnak találta.

[23] Ahogyan arra a felek helytállóan hivatkoztak: a Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapítottnak akkor van helye az ajándék visszakövetelésének, ha volt egy feltevés, amire tekintettel az ajándékozás történt; ez a feltevés a szerződés megkötésekor mindkét szerződő fél számára ismert volt; és ez a feltevés végleg meghíúsult. Feltevésként az ajándékozás időpontjában fennállott és az ajándékozó szándékát döntően meghatározó kívánság minősül; a feltevés azt jelenti, hogy az ajándékozó azért ruházza át ingyenesen a tulajdonában álló dolog tulajdonjogát, mert a megajándékozottal szemben a szerződéskötéssel egyidejűleg vagy a jövőben további elvárásai vannak (Kúria Pfv.20.373/2019/5.). Ez nem azonos az ajándékozás által elért kívánt céllal.

[24] A Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított ajándék visszakövetelése iránti igény esetén a fenti három konjunktív feltételnek az adott történeti tényállásban is meg kell valósulnia (Kúria Pfv.21.271/2024/5.). Az ajándékozásra indító feltevésnek jövőbeli eseményre, állapotra, magatartásra kell vonatkoznia, továbbá kellően konkrétan kell lennie (Kúria Pfv.21.204/2023/7.). A perben a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint az erre hivatkozó felperesnek kellett bizonyítania, hogy az ajándékozás kifejezett feltevésére tekintettel történt; bizonyítania volt szükséges a feltevése tartalmát és azt is, hogy arról az alperesnek legkésőbb a szerződés megkötésekor tudomása volt, a szerződést ennek ismeretében, erre tekintettel kötötték meg. Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg (és ezen megállapítást fellebbezés nem támadta), hogy a felperes nem nyilvánította ki egyértelműen, hogy milyen feltételekkel kívánja az ingatlanokat az alperesnek ajándékozni (ítélet [31] bekezdés), ugyanakkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jövőbeni közös gazdálkodásra irányuló feltételt a felperesnek nem is kellett kinyilvánítania, mert az már ismert volt az alperes előtt. Ezzel összefüggésben rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság által is helytállóan felhívott bírói gyakorlat szerint az ajándékozónak a feltételt kétséget kizáróan ki kell nyilvánítania; azonban ez nem csupán a szerződéskötés időpontjában, hanem azt megelőzően is megtörténhet (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.358/2023/10.); annak van jelentősége, hogy a felek a szerződés megkötésekor is tisztában legyenek azzal, hogy az ajándékozás valamely feltevésre tekintettel történt és ismerjék ezen feltevés lényeges tartalmát is. Nem volt kizárt ezért, hogy a felperes ne a szerződés megkötésekor, hanem még azt megelőzően hozza

egyértelműen az alperes tudomására, ha az ajándékot azzal a feltevessel adja, hogy a családi gazdálkodás korábban megszokott módon, változatlan tartalommal történő folytatását az alperes biztosítja. Az azonban – az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel szemben – mindenképpen szükséges, hogy az ajándékozó a megajándékozott részére is egyértelművé tegye: az adott feltevés indította az ajándékozásra, amely nélkül arra nem kerül sor.

[25] Ezzel összefüggésben értékelte az ítéltábla, hogy a felperes az őt ajándékozásra indító feltevésről a perben maga is eltérő nyilatkozatokat tett. A jogi képviselő által szerkesztett keresetlevélben az őt ajándékozásra indító feltevésként arra hivatkozott, hogy ezáltal jó legyen a kapcsolatuk, az alperes törődjön a felperessel és a családdal, ápoljon jó kapcsolatot velük, működjön együtt és segítsen a családi gazdaság vitelében. Állítása szerint az ajándékozás célja az volt, hogy az alperes ne érezze magát kizárva. Az ezt megelőző családi beszélgetésen pedig a felperes előadása szerint arra kérték meg az alperest, hogy segítsen be a családi gazdaságba, azt egymásnak segítve és együttműködve vigyék tovább, amely felkérést az alperes elfogadott. A keresetváltoztatás jogi érvelésében a felperes feltevésként – a jó kapcsolat fenntartásán túl – azt határozta meg, hogy a családi gazdaságot közösen vigyék. A személyes meghallgatása során a felperes ugyanakkor az ajándékozás feltételeként csupán azt állította, hogy a felek kerüljenek jobb, bensőségebb, közelebbi kapcsolatba; a kettőjük viszonya legyen jobb; valamint az alperes ápolja és gondoskodik róla, ha rászorul (15. jegyzőkönyv 2. oldal); bírói kérdésére határozottan állította, hogy az ajándékozásnak más feltétele nem volt (15. jegyzőkönyv 3. oldal). A felperest az ajándékozásra indító feltevés körében ekként a jogi képviselő által megfogalmazott keresetlevél és keresetmódosítás, valamint a felperes személyes előadása eltért, amelyet a bíróság a Pp. 279. § (2) bekezdése szerint köteles értékelni. Az elsőfokú bíróság által is helytállóan felhívott, a Legfelsőbb Bíróság PK. 76. számú állásfoglalása szerint mind az ajándékozásra indító feltevés létét, mind annak a megajándékozott felé történt egyértelmű kinyilvánítását az ajándékot visszakövetelő fél köteles bizonyítani. Az ítéltábla a felperes személyes nyilatkozatát hangsúlyosan vette figyelembe, maga a felperes lehetett ugyanis leginkább tisztában azokkal a körülményekkel, amelyek őt motiválták az ajándékozási szerződés megkötésekor. A felperes pedig személyesen ilyen feltevésként a családi gazdálkodás változatlan fenntartására nem hivatkozott. Az ítéltábla továbbá nyomatékosan vette figyelembe az érdektelen tanúnak minősülő okiratszerkesztő ügyvéd vallomását, aki azt adta elő, hogy nem volt olyan feltevés, amely az ajándékozáshoz kapcsolódott volna; ha ilyen lett volna, az szerepelne az okiratban. Elismerte ugyanakkor, hogy a felek előtt is ismert volt a nagypapa azon szándéka, hogy a családon belül kell tartani az ingatlanokat és azokat közösen kell művelni a család érdekében; az ajándékozás erre tekintettel történt, az ügyvéd ezt a szerződés céljaként fogalmazta meg (53. jegyzőkönyv 2. oldal).

[26] 'néhai felesége', 'felperes testvére' és 'felperes testvérének gyermeke' tanúk is egyaránt az elhunyt nagypapa család által elfogadott végakarataként fogalmazták meg, hogy a családtagok tulajdonában álló földeket a néhai halálát követően is közösen műveljék az 'gazdasági társaság' tulajdonában álló eszközökkel; ezt az alperes sem tette vitássá. A Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított ajándék visszakövetelése iránti igényrel összefüggésben ugyanakkor annak van jelentősége, hogy az ajándékozót magát valamely feltevés indította-e az ajándékozásra és a visszakövetelés alapjául szolgáló feltevést saját maga kifejezetten vagy legalább a megajándékozott által kétséget kizáróan felismerhető módon kinyilvánította-e (BH1985. 104, BH1998. 126, BH2000. 490). Kizárólag az ajándékozó, azaz a felperes feltevésének – és nem a nagypapa akaratának – van tehát jelentősége. Jelen perben ezért a felperesnek nem azt kellett bizonyítania, hogy az alperes által is ismerten és elfogadottan a család a néhai nagypapa szándéka szerint annak halálát követően is változatlan feltételekkel kívánta folytatni a gazdálkodást; hanem azt, hogy az ajándékozásra őt kifejezetten az a feltevés indította, hogy a családi gazdálkodás az ajándékozást követően is változatlan

feltételekkel folytatódik és az alperes felé is kétséget kizáróan kinyilvánította, hogy őt ezen feltevésre tekintettel ajándékozza meg.

[27] 'néhai felesége' előadta, hogy szerinte az motiválta a felperest az ajándékozásra, hogy a család gazdálkodjon a férje és a fia által megteremtett vagyontömegben; azonban a megfogalmazásból is kitűnően lényegében a saját feltételezéséről számolt be. Ezen vallomását pedig arra tekintettel szükséges értékelni (amellett, hogy saját előadása szerint is megromlott a viszonya az alperessel), hogy nyilatkozata szerint ezt megelőzően a család ügyvédje arra figyelmeztette a felperest, hogy az akkori élettársa mindent el fog venni tőle és ott marad vagyontalanul a „fa alatt” (az ügyvéd ezen tájékoztatását 'felperes testvére' is hasonlóképpen adta elő), valamint azt is elismerte, hogy 'felperes testvére' gyermeke' saját földdel is rendelkezik, amelyen maga gazdálkodik. 'felperes testvére' is beszámolt a néhai nagypapa akaratáról és a közös gazdálkodás folytatásáról döntő családi megbeszélésről; ugyanakkor az ajándékozás motivációjaként csak azt jelölte meg, hogy a felperes közelebb szeretett volna kerülni a lányához, azt szeretete volna, ha javul a viszonyuk és a lánya gondoskodik róla (49. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal). Hasonlóképpen 'felperes testvére' gyermeke' is részletes nyilatkozatot tett arról, hogy a család a nagypapa halált követően a közös gazdálkodás folytatásáról döntött; ugyanakkor az ajándékozás motivációjaként csak azt jelölte meg, hogy a felperes közelebb akart kerülni az alpereshez, jó apa-lánya viszonyt kívánt; míg a másik elvárás az lett volna, hogy az alperes gondoskodik róla (49. jegyzőkönyv 9. oldal).

[28] A felperes személyes előadásának és ezen tanúvallomásoknak a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti egybevetéséből, egyenként és összességében való mérlegeléséből az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal szemben nem állapítható meg, hogy a felperest kifejezetten a családi gazdálkodás további változatlan formában való folytatása indította volna az ajándékozásra, mint ahogyan az sem, hogy ezen feltevését ő kétséget kizáróan az alperes tudomására hozta volna. A rendelkezésre álló bizonyítékok csupán azt támaszták alá, hogy a közös gazdálkodás, a rendelkezésre álló vagyontömegnek a vér szerinti család részére történő biztosítása (és annak megakadályozása, hogy az esetlegesen a felperes élettársához, házastársához kerülve kikerüljön a családi vagyontól) az ajándékozás célja volt, de a már kifejtettek szerint az nem minősül az ajándékozó által a megajándékozott felé egyértelműen kinyilvánított feltevésnek.

[29] A felperes személyes előadásából és a tanúk vallomásából is az következik, hogy a felperes a jövőbeni jó, szeretetteljes kapcsolatra és későbbi gondozásának feltevésére tekintettel nyújtotta az ajándékot az alperesnek, azonban – ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította – ezen feltevését a szerződés megkötésekor, illetve azt megelőzően az alperes felé kétséget kizáróan nem nyilvánította ki. Ezen felvétele egyfajta belső erkölcsi elvárás volt (saját előadása szerint is „a gyermeknek tudnia kell, hogy mit kell tennie”); amely a következetes bírói gyakorlat szerint nem ad alapot az ajándék visszakövetelésére. Az ítéltábla mindezekre tekintettel a felperesnek a Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított ajándék visszakövetelése iránti igényét nem találta megalapozottnak.

[30] Az alperes fellebbezésében továbbá helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által az ajándékozásra indító feltevésként értékelt „a családi gazdálkodás közös folytatása” kellően nem meghatározott, annak tartalma nem megállapítható. A családi gazdaság közös viteleként minősülhet az is, ha a peres felek közös tulajdonában álló gazdasági társaság saját gépparkjával ellenérték (akár a családi kapcsolatra tekintettel meghatározott önköltségi ár) fejében végzi el a szükséges munkálatokat, és megfelelő haszonbért, osztalékot fizet a családtagoknak; de az is, ha a gazdasági társaság irányítását az alperes csak névleg veszi át, azt ténylegesen továbbra is a felperes végzi (például a felperes dönt a társaság tulajdonában álló vagyontárgyak sorsáról, értékesítéséről, vagy ad közvetlenül

utasítást a munkavállalóknak). Az ajándékozásra indító feltevés akkor tekinthető a szerződéskötéskor a szerződő felek számára ismertként, ha annak lényeges tartalmát is egyezően határozzák meg. Egyes ajándékozásra indító feltevések – mint az idős, elesett korban történő ápolás, gondozás – lényegi tartalma a társadalmi normák alapján azonosítható, ugyanakkor a közös gazdálkodás ilyen általánosan elismert tartalommal nem bír; így a feltevés akkor tekinthető az ajándékozó által a megajándékozott számára kétséget kizáró módon kinyilvánítottnak, ha az a közös gazdálkodás ajándékozó által elvárt lényeges tartalmára is kiterjed. Az együttműködés, együtt gazdálkodás tartalmát azonban a felperes a keresetlevélben maga nem is határozta meg; annak részleteire elsősorban a tanúk nyilatkoztak. A keresetlevélben írt segítség és együttműködés általános, konkrétan meghatározható tartalommal nem bír, így a megajándékozott által egyértelműen nem is beazonosítható feltevés. Figyelemmel azonban arra, hogy a már kifejtettek szerint a felperes nem bizonyította, hogy a közös családi gazdálkodás folytatása az őt az ajándékozásra indító konkrét, az alperes felé is kinyilvánított feltevés lett volna, annak tényleges tartalmára irányuló bizonyítás, ezzel összefüggésben anyagi pervezetés nem volt szükséges.

[31] Az alperes ugyanakkor ajándék visszakövetelése iránti igényt alapított a Ptk. 6:237. § (2) bekezdésére is; a megajándékozott által a sérelmére elkövetett súlyos jogsértésként a tulajdonát képező ingóságok kiadásának megtagadására hivatkozva. Az ajándék visszakövetelését megalapozó súlyos jogsértésként tekint a bírói gyakorlat általában a bűncselekménynek minősülő vagy erkölcsileg súlyosan elítélendő jogellenes magatartásokra; azonban a bírói gyakorlat szerint a tágabb értelemben vett polgári jogi szabályok megszegése csak valamennyi körülmény mérlegelésével minősíthető súlyos jogsértésnek (Kúria Pfv.20.373/2019/5.) A felperes ugyan büntető feljelentést is tett, azonban a nyomozás bűncselekmény megállapítása nélkül zárult le. Tény, hogy az alperes ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság a felperes ingóságait felszólítás ellenére nem adta ki; a felperes birtokvédelmi kérelmének elutasítását követően ezért perindításra kényszerült. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor az ítéltábla értékelte, hogy a felperes és az 'gazdasági társaság' között a ... Járásbíróságon ingó kiadása iránt folyamatban volt perben született jogerős ítélet indokolása szerint a kérdéses ingóságokat a felperes egyéni vállalkozóként a 2013. és a 2014. évben vásárolta; azokat az alperes telephelyén tárolta és részben saját egyéni vállalkozása, részben az akkor az ügyvezetése alatt álló gazdasági társaság tevékenysége során használta. A gazdasági társaság a 2021-2023 évekre vonatkozóan készített eszköz analitikai nyilvántartásában az eszközök szerepeltek, a felperes a 2023. februári leltár során sem jelezte kifejezetten, hogy az általa és a gazdasági társaság által egyaránt is használt eszközök a tulajdonát képezik. Az 'gazdasági társaság' által használt telephelyet, ahol a vitatott ingóságokat is tárolták, a társaság a felperes felmondása miatt hagyta el; nem vitatottan az új telephelyre szállította a felperes tulajdonát képező eszközöket is. Az ingóságokat azért nem adta ki, mert jogi álláspontja szerint azok a társaság tulajdonát képezték. A felperes és az alperes ügyvezetése alatt álló, de 50%-ban a felperes tulajdonát is képező társaság közötti tulajdoni vitára alapítottan nem állapítható meg olyan súlyos jogsértés az alperes terhére, amely alapot adhatna az ajándék visszakövetelésére.

[32] Az ítéltábla mindezek alapján a felperes ajándék visszakövetelésére alapított igényét megalapozatlannak találta. A felperes az ajándék visszakövetelésével látszólagos halmazatban állóan a felek között 2022. március 7. napján létrejött ajándékozási szerződés érvénytelenségére is alapított igényt; amelyet az elsőfokú bíróság megalapozatlannak talált. Az elsőfokú ítélet e rendelkezését fellebbezés nem támadta, a felperes csatlakozó fellebbezését annak teljes terjedelmében visszavonta. Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében ezen igénnyel összefüggésben kifejtetteket maradéktalanul osztotta; az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az ajándékozási szerződés nem tartalmaz egymásnak ellentmondó, lehetetlen feltételeket; a

haszonélvezeti jogra vonatkozó kikötés nem ütközik a Földforgalmi törvény rendelkezéseibe sem.

[33] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve, annak fellebbezett részét a Pp 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A felperes ekként teljes egészében pervesztes lett, így a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes perköltségét. Az alperes az elsőfokú eljárásban ügyvédi munkadíjat számított fel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján akként, hogy 40 000 forint óradíj mellett 16 munkaóra figyelembevételét kérte. Az ítéltábla az elsőfokú eljárásra a felperest az ekként adódó 640 000 forint általános forgalmi adóval növelt összege, azaz 812 800 forint megfizetésére kötelezte a felperest. Az ügyvédi munkadíj mérséklésére nem látott indokot.

[34] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles megtéríteni a másodfokú eljárással felmerült, felszámított perköltségét is. Az alperes fellebbezésében perköltségként a fellebbezés benyújtásával felmerült ügyvédi munkadíj megtérítését kérte, amelyet szintén a megbízási szerződés alapján 10 óra figyelembevételével kért megállapítani az Ükr. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A tartalom szerinti elbírálásra tekintettel az ítéltábla akként tekintette, hogy az ügyvédi munkadíjat a fellebbezés benyújtásakor hatályban lévő, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján érvényesíti. Az ekként felszámított 400 000 forint + áfa összeg mérséklését a felperes nem kérte, ugyanakkor annak ez irányú kérelem esetén sem lett volna oka, az ítéltábla így az általános forgalmi adót is tartalmazó 508 000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte a felperest. Az alperes előzetesen megfizetett 2 500 000 forint fellebbezési illetéket, azonban azt perköltségként nem számította fel. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti, a 82. § (1) bekezdése szerint pedig a bíróság a felszámított perköltség viseléséről dönt; a fél nem számított illeték megfizetésére hivatalból a felperest nem kötelezhette.

Debrecen, 2025. október 30.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró